

**T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

ESAS NO : 2025/688
KARAR NO : 2025/747
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET: 2022 sayılı Kanun kapsamında genel sağlık sigortalı olan ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih öncesinde 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacının, tedavisinde kullanılan ilaç bedelinin ödenmemesine ilişkin uyuşmazlığın çözümünde, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi hükümleri uyarınca ADLİ YARGININ görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : H. Y.
Vekili : Av. M. H. Y.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekilleri : Av. S. D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili tarafından, akciğer hastalığı teşhisi konulan müvekkilinin tedavisinde kullanılan Pembrolizumab etken maddeli "K. " isimli ilacın bedelinin Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmadığı belirtilerek, davalı kurumun bu ilacın bedelinin karşılanmayacağına ilişkin, 27/01/2025 tarih ve 110838454 sayılı red kararının iptali ile, müvekkilin hastalığının tedavisi sonuçlanıncaya kadar anılan ilacın davalı kurumca karşılanması istemiyle, ihtiyati tedbir talepli adli yargı yerinde dava açılmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Bursa 18. İş Mahkemesi 25/02/2025 tarih ve E.2025/31 sayılı kararı ile, dava dilekçesi ekindeki hekim görüşü dikkate alınarak, ilaç bedelinin tedbiren karşılanmasına yönelik ihtiyati tedbir talebinin teminatsız olarak kabulüne karar vermiş, bu karara karşı istinaf talebinde bulunulmuş, Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesi 14/05/2025 tarih ve E.2025/860, K.2025/1127 sayılı kararı ile istinaf başvurusunun kabulü ile davacı vekilinin ihtiyati tedbir talebinin kabulüne ilişkin ara kararın kaldırılmasına, davacının ihtiyati tedbir talebinin reddine karar vermiştir.

3. **Bursa 18. İş Mahkemesi 25/06/2025 tarih ve E.2025/31, K.2025/190 sayılı kararı** ile, HMK'nun 114/1-b maddesi uyarınca dava şartı yokluğu sebebiyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin 2025/860 E - 2025/1127 K sayılı kararında, "... Dosya içeriğinden; davacının 2022 sayılı Kanun kapsamında aylık aldığı ve bu nedenle 5510 sayılı Kanunun 60/c-3 maddesi kapsamında sağlık sigortası hükümlerinden yararlandığı anlaşılmaktadır. Somut olayda; 2022 sayılı Kanun kapsamında aylık alması nedeniyle sağlık yardımından yararlanan davacının, sağlık yardımından yararlanma koşulları ve tedavi giderlerinin karşılanması konularına ilişkin uyuşmazlığın çözümünde, ne 506 sayılı Kanunun, ne 1479 sayılı Kanunun ne de 5510 sayılı Kanunun uygulama yerinin bulunmaması, davacı hakkında tesis edilen ve yasal

dayanağı 2022 sayılı Kanun hükümleri olan davaya konu işlem ve yapılacak muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğinde bulunması ve dolayısıyla uyuşmazlığın ve bu kapsamda ihtiyati tedbir isteminin çözümünün idari yargının görev alanına girmesi karşısında, HMK'nın 114/1-b maddesi uyarınca dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken; işin esasına girilmesi ve tedbir kararı verilmesi yerinde görülmediğinden, davalı Kurumun istinaf başvurusunun kabulü ile HMK'nın 353/1-b.2 maddesi uyarınca ilk derece mahkemesi kararının ortadan kaldırılması ve aşağıdaki şekilde karar verilmesi gerekmiştir..." şeklinde belirtilmiştir.

Bu durumda, davacının 60/c-3 kapsamında sağlık güvencesinden yararlandığı, dolayısıyla uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu anlaşıldığından hüküm kurulmuştur..."

4. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Bursa 4. İdare Mahkemesi 25/11/2025 tarih ve E.2025/949 sayılı kararı** ile, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dolayısıyla, davanın idari yargı yerinde görülebilmesi için, davacının 5510 sayılı Kanuna 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında memur, diğer kamu görevlisi veya bunların hak sahibi kapsamında olması gerekmektedir.

Olayda ise, davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında iştirakçiliğinin bulunmadığı, 01.07/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık aldığı ve genel sağlık sigortalısı sayıldığından, tedavisinde kullanılan ilacın bedelinin karşılanması talebinin reddinden doğan ve 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunan dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün anılan Kanunun 101. maddesi uyarınca İş Mahkemelerinin görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim; Uyuşmazlık Mahkemesinin 07.10.2024 tarih ve E:2024/290, K:2024/420 sayılı kararı da bu doğrultudadır..."

6. Bursa 4. İdare Mahkemesi tarafından, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası UYAP çıktıları ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'un 2. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.)

65 yaşını doldurmamış olmasının yanı sıra;

a) Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde engelli olduklarını ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlayan, 18 yaşını dolduran Türk vatandaşı engellilerden; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birisinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile

uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar veya nafaka bağlanmış ya da nafaka bağlanması mümkün olanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hâli devam ettiği müddetçe (4.860) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda,

b) İlgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli olduklarını kanıtlayan, 18 yaşını dolduran ve talebine rağmen Türkiye İş Kurumu tarafından işe yerleştirelememiş olan Türk vatandaşlarından; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar veya nafaka bağlanmış ya da nafaka bağlanması mümkün olanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hâli devam ettiği müddetçe (3.240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda,

aylık bağlanır.

Nafaka bağlanan veya nafaka bağlanması mümkün olanlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun gelir veya aylık hakkından yararlanan durumunda ya da uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışan durumunda kendisine bakmakla yükümlü bir yakını bulunan engelli çocuklar hariç olmak kaydıyla; Türk vatandaşı olan, 18 yaşını tamamlamamış ve ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli oldukları kanıtlanmış durumundaki engelli yakınlarının bakımını üstlenen Türk vatandaşlarından, her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden daha az olan ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hâli devam ettiği müddetçe ve bakım ilişkisini fiilen gerçekleştirmeleri kaydıyla, (3.240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda aylık bağlanır.

Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamına giren engellilerden veya ikinci fıkra gereğince aylık bağlanacak engelli yakınlarından, her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden fazla olanlar ile aynı tutardan fazla gelir sağlaması mümkün olan kimseler muhtaç kabul edilemez ve kendilerine aylık bağlanamaz. (Ek cümle: 20/2/2014-6525/12 md.) Ayrıca, 2828 sayılı Kanun hükümlerine göre harçlık ödenenler de muhtaç olarak kabul edilemez ve kendilerine bu Kanun hükümlerine göre aylık bağlanamaz.

65 yaşın doldurulmasından önce bu madde hükümlerine göre bağlanmış olan aylıkların aynı şekilde ödenmesine devam olunur. (Değişik ikinci cümle: 14/4/2016-6704/2 md.) Bu Kanunun 1 inci maddesine göre aylık bağlananlara; başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek kadar engelli olduklarını ilgili mevzuatına göre alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlamaları ve birinci fıkranın (a) bendi ile üçüncü fıkradaki koşulları taşımaları hâlinde, birinci fıkranın (a) bendine göre aylık bağlanır. Aylık bağlanmasına esas teşkil eden engellilik oranı değişen kişilerin aylıkları durumlarına göre yeniden tespit olunur. Engellilik oranı, bu Kanuna göre aylık bağlanması gereken oranın altına düşen kişiler ile üçüncü fıkarda belirtilen aylık ortalama gelir tutarından fazla gelir elde etmeye başlayan kişilerin aylıkları kesilir.

İkinci fıkra kapsamına giren 18 yaşından küçük engelliler, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına girenlere ilişkin hükümler çerçevesinde genel sağlık sigortasından yararlandırılır. Bu engellilerin bakımı amacıyla ikinci fıkraya göre aylık bağlanacak kişilerden genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında kabul edilir.

Birinci fıkra hükümlerine göre aylık almaya hak kazanacak şekilde engelli olduğunu belgeleyen ve herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan yetim olarak aylık veya gelir

almakta olan çocuklardan bu kurumlardan aldıkları aylık veya gelir toplamı tutarları, bu madde gereğince durumlarına göre ödenebilecek tutardan daha az olanlara; aradaki fark ilgili sosyal güvenlik kurumu tarafından (birden fazla sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlar için yalnızca tercih edecekleri bir sosyal güvenlik kurumu tarafından) ödenir ve bu şekilde ödenen tutarlar Hazineden tahsil edilir."

8. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Genel sağlık sigortalısı sayılanlar" başlıklı 60. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile (c) bendinin 3 numaralı alt bendi şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/38 md.)

İkametgahı Türkiye'de olan kişilerden;

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;

1) (a) ve (c) bentleri gereğince sigortalı sayılan kişiler,

2) (b) bendi gereğince sigortalı sayılan kişiler,

b) İsteğe bağlı sigortalı olan kişiler,

c) Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılmayanlardan;

...

3) 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler,

...

genel sağlık sigortalısı sayılır."

9. 5510 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

10. 5510 sayılı Kanun'un "5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri" başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

...

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

B. Yargı Kararı

11. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada verilen Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararında, özetle; 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari dava dosyasının, ekinde adli yargı dosyası Uyap çıktıları ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, akciğer hastalığı tedavisi görmekte olan davacının, tedavisi için önerilen Pembrolizumab etken maddeli "K. " isimli ilaç bedelinin tedavi süresince kesintisiz olarak karşılanması ve anılan ilaç bedelinin tamamının ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin, Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün 27/01/2025 tarih ve 110838454 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

15. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'yla, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, hiç bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla, görevleri ile birlikte, 1. maddeye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmiştir.

16. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

17. Dava dosyasının incelenmesinden, davacının, 5510 sayılı Kanun'un 60/c-3 maddesi kapsamında "2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler" kapsamında genel sağlık sigortalısı sayıldığı ve aylık aldığı, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda sosyal güvenliğe (genel sağlık sigortası) ilişkin somut uyuşmazlıkta 5510 sayılı Kanun'un geçici 4/2. maddesindeki hükmün uygulama alanının olmadığı gözetildiğinde, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme

karşısında bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Bursa 18. İş Mahkemesinin 25/06/2025 tarih ve E.2025/31, K.2025/190 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ İLE, Bursa 18. İş Mahkemesinin 25/06/2025 tarih ve E.2025/31, K.2025/190 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

